

Daarenboven bezitten beide Hollandsche groepen hunne „Seminaries“, waarin aanstaande predikanten onderwijs in de godgeleerdheid ontvangen na 't afloopen van „Academy“ en „College“. Het Westersche Seminarie der Geref. Kerk in Holland, Mich., van 1866 dateerend, rapporteert een jaarlijksch inkomen van 18.000 dollar. Het bezit flinke gebouwen. Het Chr. Geref. Seminarie te Grand Rapids, in het „Calvin College“-gebouw gehuisvest, berekent een jaarlijksch inkomen van 15.000 dollar. Hoevele leerkrachten zich wijden aan de zaak der hoogere opvoeding, hoeveel het inkomen is, en de waarde der betrokken gebouwen, behoeven wij niet in details op te geven. Maar het een en ander bewijst overvloedig, dat het doel der Pelgrim-Vaders op zeer bemoeiigende wijze bereikt werd wat de Hoogere en Middelbare educatie betreft. Een groot en steeds vergrootend getal leerlingen geniet dit onderwijs, een veel hoger percent, naar we meenen, dan de kinderen onzer geloofs- en standgenooten in het Oude Vaderland genieten. Allerlei factoren werken daartoe mede, vooral het ruimer inkomen en de betrekkelijke goedkoopheid van levensonderhoud der studeerenden, en het meer op democratischen voet geschiedende leven in Amerika, dat weinig kent van „standen“ en de zoo kostbare „standsophouding“.

Doch daarover kan nu niet worden uitgeweid. De Zending als ideaal — ziedaar de laatste zaak, die we behandelen. Hoe roerend is het te lezen hoe dit belang van Gods Koninkrijk vooral Dr Van Raalte's hart en hoofd vervulde. De kerk waarbij hij zich met de zijnen aansloot in 1849, de „Dutch Reformed Church“ der oude kolonisten van Nieuw-Nederland, deed reeds heel veel aan de Missie aler Van Raalte op 19 November 1846 te New-York afstapte van de „Southerner“, die hem herwaarts bracht na een zeereis van 47 dagen van Rotterdam af. Dat goed voorbeeld deed goed volgen. Het reeds brandend vuurtje van Zendingseijver ontving gedurig nieuwe brandstof naarmate het contact met „het Oosten“ inniger werd. In „The Banner“ van 16 Juni 1921 wees schrijver deze op het schitterend „missionary record“ van Hope College. Niet minder dan 75 zendelingen grondeerden in den loop des tijds van deze inrichting. Tien percent van degenen, die aan „Hope College“ eindexamen behaalden, ging 't zendingsveld in. Reeds dienden deze missionarissen te zamen 758 jaren. In 1914 alleen kozen tien der gegradueerden de zending als hun levensstaak. Van de 1887-kluis togen er vier van de zeven naar het een of ander buitenlandsch zendingsveld. Allerwegen vindt men deze arbeiders en arbeidsters op missionaire terreinen, vooral natuurlijk op de verschillende posten der Geref. Kerk, in China, Indië, Japan en Arabië. En niet alleen, dat een groot aantal uitging. Er is kwaliteit zoowel als kwantiteit. Laat ons slechts drie namen noemen: Dr J. Otte, Dr S. M. Zwemer, Dr A. L. Warnshuis. Wel heeft het Hollandsch volk der Geref. Kerk reden om God te danken voor het bereiken van 't ideaal der Pelgrim-Vaders. Temeer daar de bovengenoemde kweekelingen van Hope College lang niet de eenige zendelingen zijn van Gereformeerde kringen en van onze stamgenooten. Er zijn er heel wat, die andere kerkgroepen dienen in de Zending in 't buitenland. En daarenboven wordt er door de Geref. Kerk heel wat gedaan, door van huis uit Hollandsche broeders en zusters, in zendingswerk onder de Indianen, en onder de blanke Hooglanders onzer Unie, in Kentucky.

Tegenover wat de Gereformeerden tot zooverre presteerden ten bate der zending, staat de Chr. Geref. Kerk verre ten achter. Daar zijn wel redenen voor. In „The Banner“ van 30 Maart 1922, wazen we op de latere aankomst van de meesten der Chr. Gereformeerden, minder rijkdom, minder gestudeerden, veel meer uitgaven voor Lager Onderwijs, en — geheel geen steun, zooals het rijke Oosten bood aan het Westen toen 't nog arm was.

Doch desniettemin, hoewel dit het achterstaan verklaart, en tot op zekere hoogte verontschuldigt, feit is het, dat het getal gegradueerden van Calvin College, die de zending dienen, verre beneden dat van Hope College staat. Toch is er zeer bemoeiigende voortgang. Dat blijkt reeds hieruit, dat er veel meer gegeven wordt voor de Chr. Gereformeerde Zending dan vroeger. In 1900 werd er 3.574 dollar gecontributeerd voor de Missie onder de Indianen. Doch in 1921 werd er 61.205,68 dollar voor dat doel gegeven en voor de Chinazending 23.175,65 dollar, een totaal van niet verre van de negentig duizend dollars, of 4,15 dollar per huisgezin in het jaar. Het bovenstaande geeft slechts aan wat bij de Algemeene Zending-commissie inkam. Rekende men er nog andere inkomsten voor 't zelfde doel bij, dan bereikte het bedrag zeker dicht bij de vijf dollars per gezin. Daarenboven zijn er heel wat van Chr. Geref. huize, die andere zendingen dienen in allerlei landen, doordat eigen kerk tot vóór 1920 geen zendingsveld in 't buitenland bezat of door andere oorzaken. In elk geval, men tracht ook in de Chr. Geref. Kerk het doel der Vaders te bereiken, ook mede door het inspireerend voorbeeld der broeders en zusters der Geref. Kerk, wier gaven voor de zending gemiddeld 5 dollar en hooger zijn per lidmaat.

Er zijn allerlei schaduwzijden verbonden aan dat

gescheiden leven onzes volks. Dat de eene groep de andere soms opwekt tot heiligen ijver in de dingen des koninkrijks, is echter één goed resultaat der gedeeldheid, doordat het een der idealen te ijveriger doet nastreven. Doch ook slechts één ervan. Op het gebied van 't onderwijs wordt de gedeeldheid te pijnlijk gevoeld en zij hindert zeer in 't nastreven van het desbetreffend doel der Vaders. Gelukkig, dat de tweedheid geen schade brengt aan de maatschappelijke welvaart of 't samen wonen als broeders op burgerlijk terrein. Over het algemeen is de relatie tusschen de beide groepen onzes volks veel beter dan vroeger. De tijd sleet de scherpste punten af der oude tegenstellingen tusschen „Dutch Reformed“ en „Afgescheiden“, zooals men die punten vindt en voelt in de strijdschriften van een vorig geslacht. Doch dat voort tot een ander chapitre en behoort niet tot het doel, dat wij ons voorstellen in het schrijven van het hier gebodene. De „Reformatie“-lezer oordeelt nu in „hoe verre de Gereformeerde Nederlanders in de V. S. hun vierderlei doel bereikt hebben na 75 jaren“.

PERS-SCHOUW.

Pro memorie.

Mevrouw Katherine Tingley uit Point-Lana in Californie, hoofd van het „Theosofisch Genootschap“, heeft ons land de eer aangedaan van een bezoek. 'k Had mijn plan getrouw om alle nieuwe geestelijke stroomingen, even mijn Pers-schouw te laten passeeren, ook aan haar een uitkijpseltje willen wijden. Maar 'k zie, dat ook andere bladen op mijn blauw omlijst stukje vielen. Nu zal ik het maar niet opnemen en trek ik Mevr. Tingley pro memorie uit. Misschien doe ik daardoor nog 't meest recht aan de richting, welke zij vertegenwoordigt.

Alleen nog dit. Als men ergens verdeeldheid wil zien in een kring van geestverwanten, dan moet men bij de theosofen zijn.

En ook dit. Als men ergens buigen moet voor menselijke autoriteit, dan is dit het geval bij de verschillende theosofische stelsels. Men kan daar de veelvuldige genite bewering hooren: 't komt niet aan op gelooven, maar op weten. En als zij dan om bewijzen komt opdat ge kunt weten, zegt men: ja maar, ge moet eerst gelooven, dat ik gelijk heb. O. zoo?

Toespraken bij het Avondmaal.

Prof. Dr H. H. Kuyper wijst er in „De Heraut“ op, dat men noch in de Roomsche, noch in de Grieksche, noch in de Luthersche, noch in de Engelsch-Episcopalsche, noch in de Gereformeerde Kerken in het buitenland er aan denkt om toespraken bij Doop of Avondmaal te houden. Gelukkig, zoo zegt hij, raakt het houden van zulke toespraken ook in onze kerken al meer buiten zwang. Bij de Doopsbediening komen ze zoo goed als nergens meer voor.

Hij dringt er op aan om, waar ze nog bestaan, ze ook bij het Avondmaal met tact en voorzichtigheid af te schaffen.

Men verontschuldigt de toespraken niet hiermee, dat ze bediening des Woord zouden zijn.

„De Gereformeerde Kerk scheidt zeker Woord en Sacrament niet. We hebben geen afzonderlijken Doop en geen afzonderlijk Avondmaal, gelijk de Roomsche Kerk. Het Sacrament is altoos een zegel op het Woord en de Sacramentsbediening mag daarom nooit van de bediening des Woords gescheiden worden. Maar de bediening van het Sacrament moet op de bediening van het Woord volgen, niet daarmede vermengd worden, omdat dit aan de werking van het Sacrament schaadt. De bediening van het Woord geschiedt in het Formulier zelf, waarin de offerande van Christus en hare rijke vrucht aan ons verkondigd wordt. Dat is het „hoorbaar Evangelie“. Een afzonderlijke predicatie aan het Formulier vooral te laten gaan is daarom niet ongeoorloofd, maar noodig is dit niet. Het Formulier zelf biedt de bediening des Woords.

Is die bediening des Woords afgevoerd en komt nu het Sacrament, het zichtbare Evangelie, het teeken en zegel, waardoor God de Heere ons deze genade voor oogen stelt, dan moet deze sacramentele handeling het middelpunt zijn en daarop alle aandacht worden gevestigd. Onder die sacramentele handeling wederom een bediening des Woords te laten plaats vinden, is een verwarring van Woord en Sacrament.

't Kan schikken!

Karl May, die dikwijls als schrijver van jongensboeken wordt geroemd, heeft ook een roman geschreven: „Woudroosje of Vervolgelingen over de aarde“.

„De School met den Bijbel“, een Duitsch blad citeerend, zegt ervan:

In Karl May's roman „Woudroosje of Vervolgelingen over de aarde“, Onthullingen over de geheimen der Menschelijke Samenleving, in 109 afleveringen met 2612 bladzijden verschenen, worden 2293 menschen gedood. Daarvan werden neergeschoten precies 1600, gescalpeerd 240, vergiftigd of door pest overlijdt 219, doodgestoken 130, met de vuist neergeslagen 61, in het water geworpen 16, den hongerdood overgegeven 8, gerechtelijk ter dood gebracht 4, den krokodillen geofferd 3, opgehangen aan een boom, boven een rivier, waarna krokodillen huisciden 3, door vergif tot waanzin gebracht 3, door het opensnijden van

de huid gedood 2, door ratten opgegeten (!) 1, de oogen uitgestoken en op een vlot laten wedgrijven 1, levend begraven 1, gewond 1.

Bovendien werden er als slaven naar Afrika verhandeld 2, door vuistslagen doof gemaakt 23, zwaar lichamelijk letsel toegebracht 12, door geweerslagen mishandeld 12, door trappen mishandeld 30, gekneveld 10, met een dolk gestoken 6, handen afgeslagen 2, vrouwen weggevoerd 4, mannen gemarteld 3, blind gemaakt 3, gekitteld, totdat de slachtoffers krankzinnig werden 2, aan een lichtkroon opgehangen 1, een ernstige ziekte in de sneeuw gelegd om hem te laten sterven, een man een gat in het hoofd gehoord, een anderen man levend neus en ooren afgesneden en schedelbuis afgetrokken. Dan komen er nog in voor behalve 26 oorvrijen, gevallen van roof en diefstal 11, van lijfroof 8, zelfmoord 6, menschenroof 2, meeneed 1, een zeer nauwkeurige beschrijving van een operatie van het graveel, idem behandeling van een gebroken rib, door een goeden vriend „ingefraapt“.

Hier nog iets aan toe te voegen, staat gelijk met den indruk weg te nemen. Laat de gevallen en getallen hier slechts spreken!

Dit is de mening der redactie van genoemd blad en wij sluiten ons er geheel bij aan.

Tests.

De „Test“ van Karl May moet er wel zeer bijzonder uitzien. Men leest heden veel over „tests“ in verband met opvoeding en beroepskeuze. Voor wie het niet recht duidelijk mocht zijn wat men daaronder heeft te verstaan, kan dit artikel uit „De School met den Bijbel“ opheldering geven:

Om geestelijken aanleg, geschiktheid voor bepaalde beroepen of functies te derven constataren, worden wel dusgenaamde tests of toetsen gebruikt.

De doeltreffendheid van het aanwenden van dergelijke toetsingen, of tests betwijfelen we geenszins. En als we de intuïtieve doorzichtigheid van sommige opvoeders als een waardevolle gave erkennen en grootelijks waardeeren, bedoelen we volstrekt niet het nut van weloverwogen toetsingen voorbij te zien. Dat ze in rijke afwisseling, als de veelvuldigheid der permutaties van dezelfde elementen, toegepast moeten worden, spreekt wel vanzelf; anders zou de voorbereiding of africhting der individuen er reeds vooraf op gaan toerusten.

Eensdeels moeten de juiste momenten gekozen worden. De thermometer geeft bij de pas ontwaakte niet de normale temperatuur aan. Maar heeft de juiste toetsing op den rechten tijd en onder de geschikte omstandigheden met de onontbeerlijke voorzorgen plaats, dan kan die toetsing of test in betrouwenwaardigheid een steekproef nabij komen. Wie ze toepast zijt evenwel niet onblijf van intuïtieve perspicaciteit. Het toetsende opsporen van geestelijke capaciteit en den graad ervan is meer, dan een mechanische handeling. En zoo de wicelroede ondergrondsch water doet vinden, zoo schijnt ze toch niet aan leders handen te kunnen worden toevertrouwd.

Een dergelijke toetsing is wat anders dan wat we een examen noemen, al loopen er bij de gebruikelijke examens ook wel enkele tests onder. 't Geval is denkbaar en het gevaar geenszins denkbeeldig, dat wat de professionele examens betreft, de toetsingen tot een andere waardeering leiden dan de examens. Examens vergenoegen zich menigmaal met een pluk van aangeboden vruchten. Deswege zijn onderwijzers en opleiders enkele malen, soms in tweerlei richting, verraast, als hunne geëxamineerde leerlingen met of zonder het keurmerk terugkomen. Daarmede bepleiten we allerminst de wenschelijkheid om de examens dan maar in handen van de onderwijzers te laten. Sommige lezers zullen over onze ongenueidheid, daartoe allicht gebeld zijn. En 't is best mogelijk, dat er onder hen worden aangetroffen, voortreffelijk genoeg om bij hunne taxatie alle meespraak van sympathie of antipathie, van nog andere gevoelens, van eigen eer en eigenbelang af te wijzen. Doch zij zullen dan, evenals wij, toch wel levendig overtuigd zijn, dat er maar al te veel personen gevonden worden, die aan dat criterium niet beantwoorden. Hoe menigmaal lijden rapporteijers niet onder de depreciatie van gevoelsinvloeden.

Indien aan toetsingen waarde gehecht mag worden en het opsporen er van toejuiching verdient, dan mag zeker de hoop gekoesterd worden, dat de voldoende talrijkheid van kandidaten voor de opleiding nog eens ruimte moge laten om naar hunne vermoedelijke geschiktheid voor hunne toekomstige professionele onderwijzerstaak een onderzoek in te stellen en dat in den vervolge te herhalen. Zulk een onderzoek geldt tot hiertoe slechts hunne lichamelijke gesteldheid en zelfs maar aan eenige inrichtingen. Het verdere onderzoek, het eigenlijke, betreft hoofdzakelijk het voorhanden zijn van wat parate kennis, hetwelk zoo overwegend is, dat, indien er al kennelijke blijken van beroepsgeschiktheid aangetroffen zouden worden — uiteraard nog eene zeldzaamheid — deze zelfs geen klein tekort aan parate kennis zonden vergoeden. Aanvankelijk zou intusschen het onderzoek naar professionele geschiktheden van niet groote waarde zijn. Allengs komen die echter te voorschijn of blijven ze achter. Dan zou selectie te pas kunnen komen naar dergelijke criteria. We hebben allen ervaring opgedaan omtrent gecertificeerde onderwijzers, wier professionele waarde gering is, zoo ze niet zelfs absoluut ongeschikt zijn en blijven. Het onderwijzer-zijn is werkelijk een beroep. De beroepskeuze, een onderwerp van den dag, faalt ten opzichte van heel wat bedrijven, die kwalijk beroepen zijn, doch stukjes, onderdeelen van beroepen, of louter kostwinningen, waarbij van roeping geen sprake is. Dat geldt echter niet het onderwijsvak. Daar

kan de vinding en aanwending van geestelijke tests, heel wat anders dan de weegproeven der examens, waarbij de kandidaten gewogen worden met hunne geheele uiterlijke toerusting en met wat ze tijdelijk bij zich dragen, van groot nut zijn en de school helpen vrijwaren voor den overlast van professionele brekebeenen, die de vakbekwaamheid nooit verkrijgen. „square pegs in round holes”.

In 1917 kwam Noord-Amerika tot het besluit om zich bij de geallieerden te voegen. Het stond toen voor de geweldige taak om in enkele maanden een reusachtig leger van goetvoedenden op de been te brengen. Het zou tegenover Duitschland en naast Groot-Brittannië en Frankrijk, die eene rijke oorlogservaring hadden opgedaan, moeten optreden. En nu pakte het de zaak op wel overwogen, systematische wijze aan.

De hulp van geleerde mannen werd ingeroepen en eene reeks van intelligentie-tests werd ontworpen en toegepast op 1.726.000 vrijwilligers, zullen we maar zeggen. Die werden in vijf klasse gerangschikt. A en B waren de uitstekendsten, waaruit de officieren moesten voortkomen; C bevatte de gemiddelt-begaafden, die voor gewone manschappen genomen werden; D was de klasse der zwakken, maar toch nog voor eenvoudig bijwerk geschikt gekeurd; E telde de zeer zwakken, voor alle militair werk onbekwaam.

A en B leverde 12 procent op; C 63, en de overige 22 procent viel onder D en E.

De ervaring der krijgshoofden is geweest, dat de bijzondere voorbereiding van elk dier groepen de schifting van de psychologen zoo goed als ten volle gerechtvaardigd heeft. Opmerkelijk is nog, dat bij deze toetsingen de Amerikaansche burgers van Hollandsche en Engelsche afkomst boven alle overige hebben uitgeblonken.

Indien goed overwogen en proefhoudend blijvende toetsingen ook eens toegepast konden worden bij het onderzoek naar de vermoedelijke professionele geschiktheid der aanstaande onderwijzers, zoo zou in de toekomst allicht de bezuiniging op de onderwijsuitgaven kunnen bewerken, dat betere onderwijsresultaten verkregen werden zonder te groote geldverspilling.

Eveneens zou eene ernstige toepassing van deugdelijke toetsingen het suivel der overstroming van middelbare scholen en gymnasia met leerlingen, die voor een groot gedeelte den cursus toch niet kunnen volgen en die slachtoffers worden van de ijdelheid hunner ouders, wat kunnen stuiten.

Gewone examens zijn daartoe ontoereikend. Er zijn onderwijzers, die op verlangen van ouders hunne leerlingen door een toelatingsexamen heen brengen, maar na een jaar blijven verscheidenen hunner reeds zitten. Ze zijn een ballast, waarvan het meevoeren evenwel den prijs van vrachtgoed vermindert.

Proeve van Liturgie

Ook in Amerika wordt in de Chr. Ger. Kerk om een andere inrichting van den eeredienst gevraagd. In „Het Kerkblad” voor Haarlem las ik:

Door de laatste Synode der Chr. Gerel. Kerk in Noord-Amerika werd een Commissie benoemd „inzake verbetering van onzen eeredienst”. Voor de komende Synode is nu een rapport opgesteld, waarin, na verschillende besprekingen en uiteenzettingen, voorgesteld wordt een andere orde in den eeredienst aan te brengen. Om die te kunnen vergelijken met de thans gebruikelijke, worden in het rapport beide afgedrukt. We laten ze hier volgen:

De huidige orde:	De voorgestelde orde:
(1) Votum	(1) Votum
Zegengroet	Zegengroet
Psalm	Psalm
(2) Wet	(2) Hoofdsom der Wet
Schriftlesing	Belijdenis van zonden en Boetpsalm
Psalm	Absolutie
(3) Algemeen Gebed	Credo (gemeenschappelijk)
Offer	Psalm
Psalm	(3) Algemeen Gebed
(4) Prediking	(gemeenschappelijk besloten met het Onze Vader)
(5) Dankgebed	Offer
Slotzang	Psalm
Zegen	(4) Schriftlesing
	Prediking
	(5) Dankgebed
	Slotzang
	Zegen

Gezegd wordt, dat „het natuurlijk niet de bedoeling is, dat bij aanvaarding van dit ontwerp door de Synode, Gemeenten die voor ingrijpende veranderingen in dezen nog niet rijp zijn, toch genoodzaakt zouden wezen om de voorgestelde wijzigingen terstond in te voeren. Er moet ruimte gelaten worden voor een geleidelijken overgang, een ruimte desnoods van eenige jaren”.

Geestelijke Wapenen.

’t Is niet te hopen, dat er op dit gebied onder ons kerkelijke strijd ontbrande.

In ieder geval dienen wij op punten, waarover we het niet met elkander eens zijn, te strijden met geestelijke wapenen.

Anders vergaat ’t ons als op dat Veluwsche dorp, waarvan Ds Miedema in de „Groninger Kerkbo” vertelt:

„Wij hebben het eens bijgewoond, dat terwijl een Gezang gezongen werd, ’t was bij een één. Gezang-zingenden dominé, enkele der hoorders opzettelijk toonden niet mee te willen zingen. Ze hielden of zetten met opzet onder het zingen van

het Gezang hun hoed op. ’t Waren nog al hooge.

’t Was op de Veluwe. En daar droegen de eenvoudige Veluwsche landlieden overgeërfd hoeden, die van vader op zoon in eere bleven, ook al vertoonden ze allengs velerlei kleuren en al was het model niet meer van den laatsten tijd. Meestal was het zeer hoog. Of ’t nu nog zoo is, weten wij niet. ’t Zal met zooveel, dat veranderd is en vernieuwd, ook het geheele aanzien van de Veluwe zelf, ook wel in onbruik geraakt zijn. Welnu, van die echte oude, haast zoi ik klassieke, hoeden werden met behoorlijk vertoon opgezet onder ’t Gezangzingen.

Nu moest op zekeren Zondag onder het zingen van dat Gezang gecollecteerd worden. En de collectanten waren zeer vertoerd over dit gebrek aan eerbied bij die hooggeboede niet-gezangen-zingers. Daarom zochten ze naar een middel om die ouderwetsche menschen dat af te leeren. Met hun collectestuk konden ze toch wel eens een ongeluk hebben en zie, zoo gebeurde het, dat dien morgen een der diakenen met den stok van de collectezak vrij hard, al scheen het onhandig, tegen een der hoofddeksele stootte, zoodat dit afviel en dreigde op den grond te vallen.

Of ’t dadelijk gelukt is, berinner ik me niet meer. Maar wel bemerkte ik, dat het slachtoffer van dezen onhandigen collectestok den toelag begreep en zoekende naar een houvast, of was het naar een verweermiddel? diezelfde stok greep en trachtte den collecteerd zelf daarmee te lijf te gaan. En dat alles in de kerk onder het Gezangzingen. Tot vermaak van de jeugd. Tot groote ontstichting van allen die daar waren opgekomen. Gelukkig werd het geschil spoedig beslecht, doordat de collectestok loskwam en de drager daarvan aan ’t eind van zijn rondgang was gekomen.

Als knaap, als gymnasiast, heb ik dit tooneel bijgewoond en het heeft heel mijn leven een blijvend indruk achtergelaten.

Kan ’t gelooven.

HEPP

CORRESPONDENTIE.

In verloop van enkele maanden ontvingen we eenige ingezonden stukken en brieven, welke in verband staan met de kwestie, welke in het stuk „Leiders en Leiding”, vóór veertien dagen geplaatst, werd besproken. Met opzigt lieten we die liggen, of wachtten met antwoorden, totdat de Redactie zich zou hebben uitgesproken. In het genoemde stuk heeft men nu antwoord bekomen. Volgens besluit der Redactie is daarmee het incident gesloten, en zal ook over het stuk „Leiders en Leiding” zelf niets meer worden opgenomen. Werd daarover nagepleet, dan zou de kwestie opnieuw aan de orde komen, die we juist met dat artikel wilden beëindigen.

Eindredacteur.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Gorinchem, R. K. M. Hummelin te Heerenveen.
Oosterzee, S. Neerken, cand. te Coevorden.

Aangenomen naar:

Schoonveld, S. Neerken, cand. te Coevorden.

Bedankt voor:

Boekoop, J. W. Esselink te Schoonhoven.
Emlichheim, Jutrig, Gees, Laar, Onderdendam, Oostburg, Oosterzee en Oostwolde, door S. Neerken, cand. te Coevorden.
Glasen-Overkerk c.a., Joh. Kwak te Gulemborg.
Rozenburg, J. Oosterveen te Wijnis.

Afscheid van:

Kolman, W. L. Milo, Tekst Deut. 32:4a.
Rottevalle, W. J. J. Velders, Tekst Hebr. 10:37.

Intrede te:

Houwerzijl, J. Meijer, Tekst 2 Petr. 1:19.
Noord-Scharwoude, J. Gillehaard, Tekst Joh. 16:14-15.

Artikel 8. De heeren B. W. de Graaff te Hiland en G. van Heiningen, zijn door de resp. Part. Synoden van Zeeland en Zuid-Holland (N.) onderzocht naar art. 8 en toegelaten om te staan naar den Dienst des Woords in de Gerel. Kerken.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Nieuwe Pekela, J. Jongeleen te Maarssen.
Zwolle, L. de Bruijne te Zaamslag.

Bedankt voor:

Rozsch, L. H. Boekamp te Amersfoort.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Moercapele, W. den Hengst te Leiden.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Arnemuiden, A. Prins te Giessendam.
Appingedam, G. de Vries te Stadum.
Driessum, A. v. d. Kooij te Schoonrewoerd.
Kampen, N. Warmolts te Wazep.
Leimuiden, Th. M. Loran te De Lier.
Leyland, S. C. Groenewald te Zullichen.
Nieuw-Sluiskanaal, O. W. C. van der Veer te Heeg.
Nunspeet, J. M. Lammers te Wijk bij Duurstede.
Oterleek, A. J. P. Boeke te Schoorl.
Overkerk s. d. IJssel, B. v. d. Wal te Barneveld.
Oude en Nijehorne, H. W. Bloemhoff te Harkstede.
Vinkveken, H. van Elst te Genemuiden.
Zetten-Andelst, G. J. Koldewij te Eulder.

Aangenomen naar:

Crijskerk (Gr.), P. G. Vlieg te Witwarsum.
Hocanade, D. Jacobs te Nijkerkerveen.
Zoutelande, W. de Kam, cand. te Utrecht.

Bedankt voor:

Bleiswijk, P. van Toorn te Rotterdam.
Echteld, S. J. de Hoest te Bunschoten.
Goudriaan, A. v. d. Kooij te Schoonrewoerd.
Minsbeerenland, J. Nauta Az te Workum.
Pejsbroek, A. M. den Oudsten te Danteloord.
Sluipwijk, A. v. d. Kooij te Schoonrewoerd.

Afscheid van:

Bedeusvaart, J. A. v. Setma, Tekst Habakuk 3:2.
Windesheim, J. G. W. Goedhart, Tekst 1 Petr. 5:10-11.

Intrede te:

Amersfoort, M. G. Gerritsen, Tekst Hand. 3:6.
Laezwarden, G. W. Oberman, Tekst Hand. 20:24b.
Rotterdam, A. van Kooten, Tekst Hand. 4:13.
Scherpenisse, W. J. Keller, Tekst 2 Cor. 5:18-21.
Strijen, L. J. S. Crouxaz, Tekst 2 Cor. 4:7.
Spannum, B. van Meer, Tekst Efeze 3:16.
Amsterdam, P. J. Roscam Abbing, Tekst

ADVERTENTIËN.

Christine Hermine School te Zetten

Huishoud- en Industrieschool met Internaat.

Aanvang van den nieuwen Cursus begin September.

Prospectus op aanvraag bij de Directrice Mej. MONNIK.

STEENHOUWERIJ G. J. HOEK

MIDDELBURG - VEERSCHE WEG T 250

:: VLISSINGEN - VILLAPARK ::

SPECIALAAL ADRES

VOOR

Grafzerken - Monumenten

Schoorsteenmantels

ENZ., ENZ.

BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ OOSTERBAAN & LE COINTRE

Telefoon
No. 58

GOES

Tel.-Adres:
OOSTERBAAN

LIDMATENBOEKEN

JAARVERSLAGEN

BROCHURES

CIRCULAIRES

BRIEFPAPIER

NOTA'S

ENVELOPPEN

AANDELEN

OBLIGATIËN

BESTEKKEN

DISSERTATIËN

Vergeet niet, indien ge prijs stelt op NET
DRUKWERK, onze adviezen in te winnen.
We zijn werkelijk speciaal Ingericht.

Abonnementen op dit blad worden aangenomen:
voor Noord-Amerika door den heer A. VAN HAMERSVELD
127 Wallstreet, KALAMAZOO, Michigan;
voor Zuid-Afrika door den Boekh. J. L. VAN SCHAIK, Kerk-
straat, Centraal, PRETORIA.